

Suomen Liitokiekkoliitto ry:n

YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA 2025-2028

SLKL:n hallitus hyväksynyt 11.11.2024

SISÄLLYS

1 YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMAN LÄHTÖKOHDAT JA TARKOITUS	1
2 KESKEISET YHDENVERTAISUUTTA KOSKEVAT KÄSITTEET	2
3 LAJIN YLEINEN LÄHTÖKOHTA YHDENVERTAISUUTEEN	4
4 YHDENVERTAISUUS SLKL:n TOIMINNASSA	5
5 VASTUULLISUUSKYSELY JA SEN TULOKSET	7
Kyselyyn vastaajat	8
SLKL vastuullisena toimijana	8
Yhdenvertaisuuden toteutuminen	9
Seksuaalinen häirintä ja epäasiallinen kohtelu lajin parissa	10
Yleinen osio	10
Liitto	12
Seurat	12
6 SLKL:N TOIMENPITEET YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMISEKSI 2021-2024	13
LÄHTEET	15

1 YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMAN LÄHTÖKOHDAT JA TARKOITUS

Suomen Liitokiekkoliitto ry:n (SLKL:n) yhdenvertaisuussuunnitelma perustuu Suomen lakiin, liiton sääntöihin sekä syksyllä 2024 teetettyyn vastuullisuuskyselyyn jäsenistölle ja lajiyhteisölle.

Uusi yhdenvertaisuuslaki sekä tasa-arvolaki astuivat molemmat voimaan 1.1.2015. Yhdenvertaisuuslaki toi mukanaan uusia velvoitteita ja se ulotettiin koskemaan kaikkia syrjintäperusteita. Lain mukaan syrjintä on kielletty kaikessa julkisessa ja yksityisessä toiminnassa. Tasa-arvolaissa puolestaan säädetään sukupuolten välisen tasa-arvon edistämisestä ja siihen perustuvan syrjinnän kiellosta. Lisäksi sukupuoleen perustuvan syrjinnän kiellot laajennettiin koskemaan myös sukupuoli-identiteettiä sekä sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää.

Uusi liikuntalaki astui voimaan 1.5.2015. Sen myötä lakiin tuli voimakkaampi vaatimus yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämisestä. Lain mukaan järjestöjen valtionavustuksen summaa harkittaessa huomioidaan järjestön yhdenvertaisuuden sekä tasa-arvon edistäminen. Siten opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) vaatii liikuntajärjestöiltä vuoteen 2017 mennessä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman näiden oman toiminnan osalta. Liiton edellinen yhdenvertaisuussuunnitelma tehtiin vuosille 2021-2024, joten tämä yhdenvertaisuussuunnitelma on jatkoa sille.

SLKL:n yhdenvertaisuussuunnitelma kattaa myös perinteisen tasa-arvoajattelun sukupuolten välisestä tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta. Siten puhumme tästä ainoastaan yhdenvertaisuussuunnitelmana.

Yhdenvertaisuussuunnittelun keskeisimpänä tavoitteena nähdään syrjinnän tunnistaminen, toiminnan ja käytäntöjen arviointi sekä edistävien toimenpiteiden toteuttaminen ja osallisuuden lisääminen. Liitokiekkoliiton yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoituksena on:

- Toimia työkaluna Suomen Liitokiekkoliiton jäsenille yhdenvertaisuuden ymmärtämisessä ja sen lisäämisessä henkilön ja sen seuran/joukkueen toiminnassa.
- Kehittää toimintatapoja yhdenvertaisempaan harrastamiseen, kilpailemiseen, syrjintään puuttumiseen sekä toimintaan osallistumiseen.
- Määrittää työkaluja yhdenvertaisuuden arviointiin sekä arvioida liiton toimintaa yhdenvertaisuuteen liittyvissä asioissa.
- Ennen kaikkea varmistaa, että lajimme ja sen toiminta koetaan avoimeksi ja kaikki tuntevat itsensä tervetulleiksi lajin ja liiton toiminnan pariin.

Suunnitelman työstämisestä on vastannut liiton toiminnanjohtaja sekä liiton hallitus. Lopullisen suunnitelman on hyväksynyt liiton hallitus.

2 KESKEISET YHDENVERTAISUUTTA KOSKEVAT KÄSITTEET

Tasa-arvo

Tasa-arvolla viitataan usein sukupuolten väliseen tasa-arvoon sekä sukupuoli-identiteetistä ja sukupuolen ilmaisusta johtuvan syrjinnän ehkäisyyn. Nykyään yhdenvertaisuus käsitteenä kattaa myös sukupuolten välisen tasa-arvon.

Yhdenvertaisuus

Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia. Kaikkia tulee kohdella samalla tavalla, riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, alkuperästään, kielestään, kansalaisuudestaan, uskonnostaan, mielipiteestään, perhesuhteistaan, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Tämä kaikki määritellään myös laissa (Yhdenvertaisuuslaki). Yhdenvertaisuus on perusoikeus, jonka turvaaminen on keskeisellä sijalla perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisessa.

Syrjintä

Syrjinnällä tarkoitetaan ihmisten eriarvoista kohtelua perustuen henkilökohtaisiin ominaisuuksiin, esimerkiksi sukupuoleen, vammaan, uskoon, seksuaaliseen suuntautumiseen, ikään tai sukupuoli-identiteettiin liittyen. Syrjiminen on kiellettyä riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen. Siten kiellettyä syrjintää voi olla henkilön asettaminen epäedulliseen asemaan esimerkiksi siksi että hän on etniseen vähemmistöön kuuluva. Syrjinnän edellytyksenä on, että henkilöä on kohdeltu vertailukelpoisessa tilanteessa huomattavasti huonommin kuin toisia henkilökohtaisten ominaisuuksien takia.

Välillinen syrjintä

Välilliseen syrjintään perustuva syrjintäoletama syntyy, jos henkilöt asetetaan eri asemaan sellaisen säännöksen, perusteen tai käytännön nojalla, joka vaikuttaa henkilön ominaisuuksiin, kuten sukupuoleen nähden neutraalilta, mutta jonka vaikutuksesta henkilöt voivat tosiasiallisesti joutua epäedulliseen asemaan henkilön ominaisuuksien perusteella.

Esteettömyys

Esteettömyys on laaja kokonaisuus, joka tarkoittaa kaikkien kansalaisten sujuvaa osallistumista työntekoon, harrastuksiin, kulttuuriin ja opiskeluun. Esteettömyys merkitsee esimerkiksi palvelujen saatavuutta, välineiden käytettävyyttä, tiedon ymmärrettävyyttä sekä mahdollisuutta osallistua itseään koskevaan päätöksentekoon.

Häirintä

On henkilön tai ihmisryhmän arvon ja koskemattomuuden tarkoituksellista tai tosiasiallista loukkaamista siten, että luodaan uhkaava, vihamielinen, nöyryyttävä, halventava tai hyökkäävä ilmapiiri.

Positiivinen erityiskohtelu

Positiivisella erityiskohtelulla tarkoitetaan tietyn syrjinnälle alttiin ryhmän asemaa ja olosuhteita parantavia erityistoimenpiteitä, jotka tähtäävät tosiasiallisen yhdenvertaisuuden turvaamiseen eivätkä muodostu toisia syrjiviksi.

Rasismi

Rasismi käsitetään yhtenä syrjinnän muotona. Syrjintä perustuu tiettyihin ominaisuuksiin, kuten etnisyyteen, alkuperään, kieleen, kulttuuriin tai uskontoon.

3 LAJIN YLEINEN LÄHTÖKOHTA YHDENVERTAISUUTEEN

Ultimateen on sisäänrakennettu reilun pelin periaatteet, jotka tukevat erittäin vahvasti yhdenvertaisen liikunnan ja urheilun toteutumista. Näitä ovat esimerkiksi lajin tuomarittomuus sekä mixed (sekasarja) pelimuotona kaikilla sarjatasoilla.

Pelaajat toimivat itse pelien tuomareina ja lajissa ei ole tuomareita edes kansainvälisissä arvoturnauksissa. Laji ja yksittäiset ottelut perustuvat vastustajan kunnioitukseen, reilun pelin periaatteisiin sekä sääntöjen tuntemiseen. Sitä kutsutaan lajin sisällä Spirit of the Gameksi (SOTG). Jokaisen ottelun jälkeen joukkueet arvioivat vastustajajoukkueen spiritin. Tämä on siis oleellinen osa peliä. Myös nykyään aktiivisesti käytössä olevan käsimerkit helpottavat kommunikointia ilman yhteistä puhuttua kieltä.

Lajissa on kolme virallista sarjamuotoa, jotka ovat avoin, naiset sekä mixed. Avoimen sarja on käytännössä usein lähes sama kuin miesten sarja, mutta naispelaajia voidaan nähdä myös korkeimmilla sarjatasoilla ja maajoukkueissa. Erityisesti mixediä pelimuotona pidetään tasa-arvoisuuden kannalta merkittävänä ja lajin sääntöjä on muokattu tukemaan yhdenvertaisuutta esimerkiksi avausheiton osalta.

Lajin parissa on kaiken ikäisiä harrastajia junioreista aina great grand mastereihin (naiset yli 45 vuotta ja miehet yli 48 vuotta). Eri mastersarjojen kysyntä on yleisesti lisääntynyt lajin harrastajien ikääntyessä ja arvokisoja järjestetään U17-ikäluokasta GGM-ikäluokkaan asti.

4 YHDENVERTAISUUS SLKL:n TOIMINNASSA

Suomen Liitokiekkoliiton hallitus muodostuu liiton puheenjohtajasta ja 5-7 muusta jäsenestä. Vuonna 2020 hallituksen sukupuolijakauma oli 100-0, mutta vuonna 2024 jo 30-70. Yleinen määritelmä sukupuolijauman toteutumiseksi on, että hallituksen jäsenenä on 40-60 % kumpaakin sukupuolta tai jakauma heijastelee jäsenistön sukupuolijakaumaa. Tällä hetkellä kumpikaan näistä ei toteudu hallituksen sukupuolijakaumassa, sillä lisenssipelaajien sukupuolijakaumassa 41 % oli naisia ja 59 % miehiä kaudella 2023-2024. Edellisen kerran yhdenvertaisuussuunnitelmaa päivitettäessä 2020 lisenssipelaajien sukupuolijakauma oli 38-62.

Liitokiekkoliiton alla pelataan aikuisissa naisten, avoimen ja mixedin sarjoja. Lisäksi kysynnän mukaan pelataan master-ikäluokkien sarjoja. Viime kausina master-sarjoista on toteutunut mixed. Juniorit pelaavat U17-ikäluokassa kevennettyä mixediä eli kentällä täytyy olla edustettuna pisteestä riippuen yksi tai kaksi vähemmistökiintiön pelaajaa. Pelaajakiintiöt ovat naiskiintiö ja avoimen kiintiö, johon kuuluvat kaikki ne pelaajat, jotka eivät koe kuuluvansa naiskiintiöön. Pelaajakiintiö määritellään kausikohtaisesti.

Liitokiekkoliiton alaisissa sarjoissa täysi-ikäisen pelaajan sukupuoliedustus on kesäkaudesta 2024 alkaen määräytynyt juridisen sukupuolen mukaisesti. Naisten sarjassa ja mixedsarjan naiskiintiössä voivat edustaa pelaajat, joiden juridinen sukupuoli on nainen. Mixedsarjan mieskiintiössä voivat edustaa kaikki pelaajat, jotka voivat pelata avoimen sarjassa. Avoimen sarjassa voivat edustaa kaikki sukupuoleen katsomatta. Kansainvälinen liitokiekkoliitto WFDF ja Euroopan ultimatieliitto EUF ovat tehneet omat ohjeistuksensa transsukupuolisten osallistumiseen kilpasarjoissa. Näitä ohjeistuksia noudatetaan maajoukkue toiminnassa sekä seurajoukkueiden arvokisoissa.

Ikäjakaumaltaan liiton suurin harrastajamäärä samaisella kaudella keskittyi nuoriin aikuisiin. 19-34-vuotiaita lisenssipelaajien määrä oli 57 %. Osuus oli laskenut kolme prosenttiyksikköä neljän vuoden takaiseen. Seuraavaksi suurin ikäryhmä oli 35-64-vuotiaat pelaajat, 30 %. Osuus oli kasvanut kolme prosenttiyksikköä neljässä vuodessa. 18-vuotiaat ja nuoremmat pelaajat muodostivat edelleen 13 prosentin osuuden lisenssipelaajista. Ikäryhmät perustuvat OKM:n liikunnan yleisavustuksen ikäryhmiin ja luvut ovat Suomisport-palvelusta.

Liitokiekkoliiton piirissä toimivien ultimateseurojen ja joukkueiden asiointikieli on toistaiseksi ollut yksinomaan suomi, mutta muuta kuin suomea äidinkielenään puhuvien osuus pelaajista on ollut kasvussa ja joissakin seuroissa harjoitukset vedetään ensisijaisesti englanniksi. Liiton tiedotus on pääasiassa tehty suomen kielellä, mutta yksittäisille pelaajille tarkoitetuissa lomakkeissa on kielivaihtoehtona ollut enenevässä määrin myös englanti. Myös Suomisporttiin on lisätty jäsenyydet ja lisenssit englannin kielellä. Syksyllä 2024 perustettiin ensimmäinen ruotsinkielinen ultimateseura, joten jatkossa virallisen kaksikielisyyden huomioiminen liiton toiminnassa on ajankohtaista.

Ultimate on perusmaksuiltaan verrattain edullinen harrastus seuratasolla verrattuna moneen muuhun lajiin. Lajin hintavuus kuitenkin kasvaa nopeasti niillä paikkakunnilla, joilta pelaajat joutuvat usein matkustamaan turnauksiin. Ultimateseurojen vähyydestä johtuen alueellista kilpatoimintaa ei ole järjestetty viimeiseen vuosikymmeneen. Osa seuroista myös osallistuu kansainvälisiin sarjoihin,

jolloin ulkomaan turnausreissuja tulee useita kauden aikana, mikä tarkoittaa lähes aina lentämistä. Eniten pelaamisesta maksavat maajoukkueurheilijat, jotka kustantavat koko projektin itse - ellei joukkue saa hankittua sponsoreita. Yksi projekti tarkoittaa yleensä neljästä kahdeksaan koko viikonlopun harjoitusleiriä sekä noin viikon turnausta.

Kaikkia aikuisen maajoukkueita (avoin, mixed ja naiset) liitto on aiemmin tukenut niin taloudellisesti kuin muiden tukitoimien osalta yhdenvertaisesti. Mastermaajoukkueita ei toistaiseksi ole tuettu, koska taloudellisen tilanteen on oletettu olevan master-pelaajilla parempi kuin nuorilla aikuisilla. Junioreiden maajoukkue toimintaa on tuettu taloudellisesti hieman enemmän kuin aikuisten maajoukkueita. Jatkossa maajoukkueiden tukemisesta tulee harkinnanvaraisempaa, koska nurmikisojen lisäksi rantautimate ja halliultimate ovat vakiinnuttaneet paikkansa kansainvälisessä kilpailukalenterissa.

Suomessa ei ole toistaiseksi ollut erillistä toimintaa niille, joilla toimintakyky on syystä tai toisesta rajoittunut. Koska moni aloittaa lajin vasta aikuisiällä, lajissa vältetään kontaktia ja pelitaktiikkana pelaajavartiointi mahdollistaa oman tasoisen vastustajan valinnan, on toimintaan osallistuminen mahdollista monenlaisilla taustoilla.

Kuten jo aiemmassa osiossa "Lajin yleinen lähtökohta yhdenvertaisuuteen" todettiin, usein laji koetaan lähtökohtaisesti hyvin yhdenvertaisena sen sisäänrakennetun yhdenvertaisuusajatteluun pohjautuen. Yhdenvertaisuus on kuitenkin asia, jota täytyy tarkkailla jatkuvasti ja ylläpitää hyviä toimintatapoja ja kehittää vielä prosessissa olevia asioita. Myös ympärillä oleva maailma muuttuu koko ajan, joten lajien on mukauduttava toimimaan sen mukaan. Seuraavassa kappaleessa tutustutaan tarkemmin SLKL:n teettämään yhdenvertaisuuskartoitukseen ja sen keskeisiin tuloksiin.

5 VASTUULLISUUSKYSELY JA SEN TULOKSET

Liiton teettämä vastuullisuuskysely jaettiin lajijyhteisölle ja seuroille eri kanavissa. Kysely rakennettiin aiemman, vuoden 2020 yhdenvertaisuuskartoituksen pohjalta, mutta kyselyyn yhdistettiin myös ympäristövastuu ja osioita rakennettiin uudelleen, joten vastaukset eivät aivan täysin ole vertailukelpoisia. Kyselyssä selvitettiin näkemyksiä lajiliitosta vastuullisena toimijana sekä kysyttiin yhdenvertaisuuden toteutumisesta ja epäasiallisesta käytöksestä.

Kyselyyn vastaajat

Vastauksia saatiin yhteensä 62, mikä tarkoittaa joka kuudetta lisenssipelaajaa. Tosin on huomioitava, että kyselyyn voivat vastata myös ne harrastajat, jotka eivät ole kilpailleet liiton sarjoissa ja joilla ei siten ole lisenssiä.

Kyselyn taustatieto-osio oli päivitetty vastaamaan paremmin lajin erityispiirteitä verrattuna edelliseen yhdenvertaisuuskartoitukseen 2020. Esimerkiksi sukupuolten sijaan taustatiedoissa kysyttiin, sukupuoli-kiintiötä, johon vastaaja kuuluu. [Katso kiintiöiden määritelmät "4 Yhdenvertaisuus SLKL:n toiminnassa".] Vastaajista 52 % ilmoitti kuuluvansa naiskiintiöön ja 48 % avoin-/mieskiintiöön. Edellisessä kartoituksessa vastaajista 58 oli naisia ja 42 miehiä.

Syksyn 2024 kyselyssä vastaajien ikää kysyttiin ultimatien ikäkausisarjojen mukaisesti. Suurin osa vastaajista oli iältään 24-29-vuotiaita (35,5 %) ja toiseksi suurin ikäryhmä oli master-ikäiset eli 30-36-vuotiaat naiskiintiön pelaajat ja 33-39-vuotiaat mieskiintiön pelaajat (24,2 %). Nuoret aikuiset eli 20-29-vuotiaat olivat myös edellisessä kartoituksessa suurin vastaajaryhmä (44 %).

Vastauksista 92 % annettiin suomeksi ja 8 % englanniksi. Kaikista vastaajista 96,8 % kertoi yrittävänsä tehdä vastuullisia valintoja arjessaan.

SLKL vastuullisena toimijana

Suomen Liitokiekkoliitto näyttäytyi vastuullisena toimijana 57,1 % kyselyyn vastaajista. 4,8 % ei pitänyt liittoa vastuullisena toimijana ja 38,7 % ei osannut sanoa. Vastaajista 85 % koki vastuullisuuden osa-alueet (ympäristö, sosiaalinen, hallinnollinen) itselleen tutuiksi ja tästä joukosta 63,0 % piti liittoa vastuullisena toimijana ja 5,6 % ei pitänyt ja 32,1 % ei osannut sanoa.

Vertailun vuoksi kysyttiin vastaajien näkemystä siitä, edistääkö ja huomioiko heidän seuransa vastuullisuutta. 46,6 % koki seuransa edistävän vastuullisuutta, 19,0 % ei kokenut seuran edistävän vastuullisuutta ja 35,1 % ei osannut sanoa.

[Edellisiin prosentiosuuksiin vaikuttaa se, että yksi vastaajista oli valinnut sekä "kyllä" että "ei" vaihtoehdot.]

Kun vastaajilta kysyttiin, osaavatko nämä nimetä jonkin liiton vastuullisuustavoitteen, 33,9 % osasi nimetä konkreettisen toimenpiteen tai ylätason periaatteen. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus saivat eniten mainintoja. Myös sukupuolten moninaisuuden huomioiminen, avoimuus maajoukkuevalinnoissa sekä syrjinnänvastaisuus tuotiin esille. 56,5 % vastaajista ei osannut nimetä yhtään tavoitetta ja 9,7 % ei tarkentanut vastaustaan.

Yhdenvertaisuuden toteutuminen

Vastaajia pyydettiin arvioimaan yhdenvertaisuuden eri osa-alueiden toteutumista lajissa tällä hetkellä suhteessa viime vuosiin. Pääasiassa vastaajat kokivat yhdenvertaisuuden eri osa-alueiden toteutuvan hyvin tai jopa parantuneen viime vuosina. Parhaiten vastaajien mielestä toteutui eri-ikäisten yhdenvertaisuus. Vastaajista 82,3 % koki, että eri ikäisten yhdenvertaisuus oli pysynyt hyvänä tai parantunut viime vuosina. Toiseksi parhaiten toteutui naisten ja miesten välinen yhdenvertaisuus, jonka koki hyväksi tai parantuneeksi vastaajista 80,6 %. Kolmanneksi parhaiten toteutui etninen yhdenvertaisuus, jonka koki hyväksi tai parantuneeksi 75,8 % vastaajista. Tosin on huomioitava, että vastaajien etnistä taustaa ei kysytty ja suurin osa ultimatepelaaajista on kantasuomalaisia.

“En tiedä meneekö täysin, mutta jos miettii, niin mielestäni ultimatepelaaajat ovat melko homogeenista porukkaa esim kielen ja etnisyyden puolesta. Nykyään työpaikoilla puhutaan monikulttuurisuudesta, niin sitä ei hirveästi ole ultimatekeskenessä. Tosin en koe, että se olisi mitenkään tietoinen tilanne. Koen kuitenkin, että liitossa on tehty suunnitelmia yhdenvertaisuuden parantamiseksi, mutta ehkä se ei "peruspelaajalle" näy hirveästi.”

Eniten parannusta koettiin tapahtuneen sukupuolivähemmistöjen yhdenvertaisuudessa, jonka koki parantuneen entisestään tai toteutuvan heikosti mutta parantuneen 46,8 % vastaajista. Syynä koettuun parannukseen on oletettavasti kesäkaudeksi 2024 valmistunut transsukupuolisten pelaajien edustusosastoien linjaus, joka perustuu juridiseen sukupuoleen. Kysyttäessä vastaajilta jatkokysymyksenä, missä käytännön asioissa yhdenvertaisuus tai sen puuttuminen on näkynyt vuonna 2024, kyseinen linjaus sai eniten mainintoja. Lisäksi mainittiin pukuhuonejaoissa käytetty “miehet”, “naiset”, “mixed”.

Toiseksi eniten parannusta koettiin tapahtuneen kielellisessä yhdenvertaisuudessa, jonka koki parantuneen entisestään tai toteutuvan heikosti mutta parantuneen 30,6 % vastaajista. Tähän nostettiin perusteluiksi englannin kielen lisääntyne käyttö. Toisaalta 16,1 % vastaajista koki kielellisen yhdenvertaisuuden toteutuvan pääasiassa heikosti tai heikosti. Esimerkiksi liiton kokouksiin osallistuminen ei-suomenkielisenä koettiin vaikeaksi.

Kolmanneksi eniten parannusta koettiin naisten ja miesten välisessä yhdenvertaisuudessa, jonka koki parantuneen 24,2 % vastaajista. Yhdenvertaisuuden koettiin näkyneen mixedsarjan arvostuksen nousussa lisääntyneinä kilpailutapahtumina ja mixedsääntöjen päivittämisessä tasa-arvoisemmiksi. Lisäksi mainittiin naisten otteluiden pääasiassa tasaveroinen kuvaaminen avoimen sarjaan verrattuna. Toisaalta osa vastaajista koki naisten ja miesten välisen yhdenvertaisuudessa nimenomaan heikentyneen viime vuosina. Tasa-arvoa heikentävinä asioina mainittiin naisten SM-turnauksen puuttuminen [kesän 2024

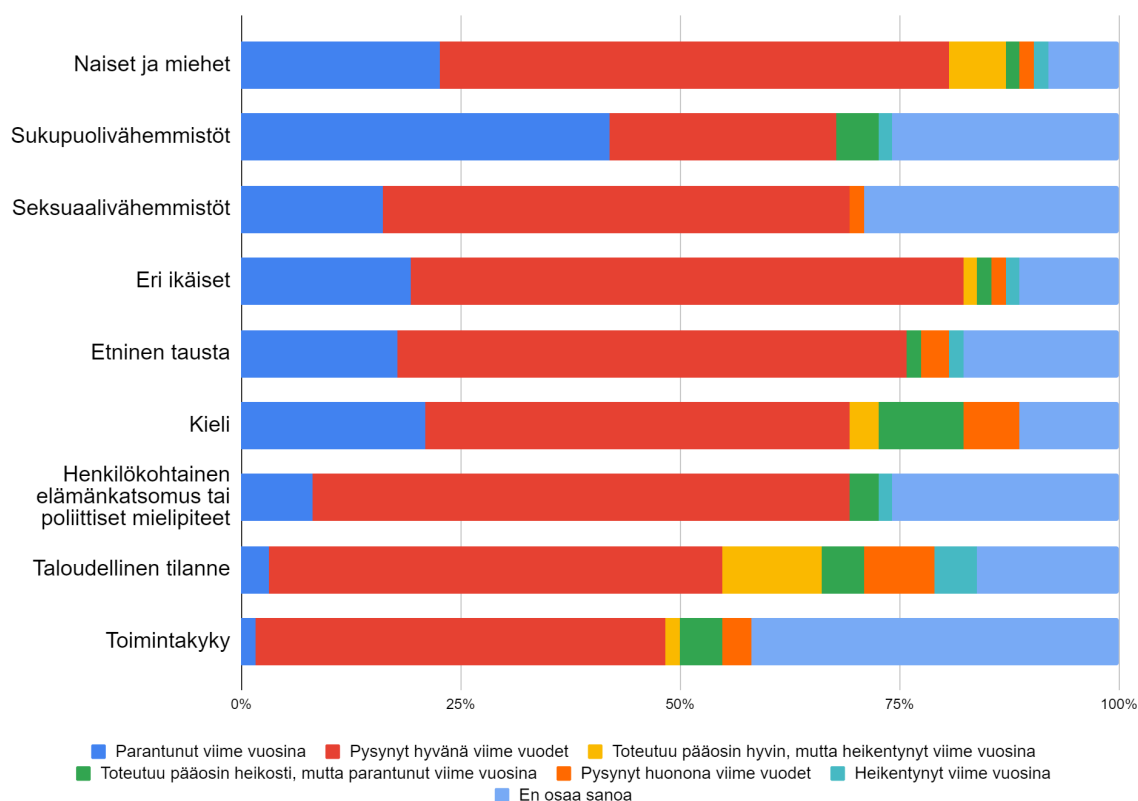
toinen osaturnaus peruttiin vähäisen joukkumäärän vuoksi], tyttöjunioreiden pelimahdollisuuksien vähäisyys sekä aika, jonka naiset käyttävät keskimäärin wc-jonossa.

Heikoiten vastaajat kokivat toteutuvan toimintakykyyn liittyvän yhdenvertaisuuden, jonka koki parantuneen tai pysyneen hyvänä 48,4 % vastaajista. Toisaalta kyseisellä yhdenvertaisuuden osa-alueella oli selkeästi suurin osuus niitä vastaajia, jotka eivät osanneet ottaa kantaa toteutumiseen. Heitä oli 41,9 % vastaajista. Perusteluina yhdenvertaisuuden puuttumiselle mainittiin paraurheilumahdollisuuksien puuttuminen.

Toiseksi heikoimmin toteutuvana koettu yhdenvertaisuuden osa-alue oli taloudellinen yhdenvertaisuus, jonka koki parantuneen tai pysyneen hyvänä 54,8 % vastaajista. Vastaajista useampi koki taloudellisen yhdenvertaisuuden heikentyneen kuin parantuneen viime vuosina. Taloudellisen eriarvoisuuden tekijöinä mainittiin turnausten hinta, erityisesti kansainvälisten turnausten osalta. Turnauksiin matkustamisen hinta nostettiin esiin, mutta tunnistettiin myös iiton yritys järjestää turnauksia tasaisesti eri puolilla Suomea. Lisäksi mainittiin joukkumaksun suhteessa suurempi hinta pienille joukkueille.

Kaaviossa 1 on esitetty yhdenvertaisuuden osa-alueiden toteutuminen. Kaavion tiedot löytyvät taulukkomuodossa tämän asiakirjan lopusta.

Miten yhdenvertaisuus toteutuu lajissa tällä hetkellä?

Seksuaalinen häirintä, syrjintä ja muu epäasiallinen kohtelu lajin parissa

Vastaajia pyydettiin kertomaan, kuinka usein he ovat kokeneet tai havainneet lajin parissa seksuaalista häirintää, syrjintää tai muuta epäasiallista kohtelua edellisten parin vuoden aikana. Valtaosa vastaajista (64,5 %) ei ollut kokenut tai havainnut seksuaalista häirintää, syrjintää tai muuta epäasiallista kohtelua lajin parissa edellisten parin vuoden aikana. Jos syrjintää oli koettu tai havaittu, se liittyi useimmiten pelilliseen tasoon.

Pelilliseen tasoon liittyvää syrjintää oli kokenut tai havainnut vähintään kerran 40,3 % vastaajista ja vähintään muutaman kerran 27,4 % vastaajista. Tarkempia kokemuksia ei kysytty vastaajilta, mutta mahdollisena syynä voi olla joukkuelajien luonteeseen kuuluvat joukkuevalinnat, jossa on mahdollista jonkun jäädä ulos kokoonpanosta.

Toiseksi yleisin koettu syrjintäperuste oli mielipiteet, joiden perusteella syrjintää oli kokenut tai havainnut vähintään kerran 22,6 % vastaajista. Kolmanneksi yleisin oli sukupuoli, johon liittyen syrjintää kokeneita tai havainneita oli 21,0 % vastaajista. Myös yhteisön ulkopuolelle sulkemista oli kokenut tai havainnut vähintään kerran 21,0 % vastaajista.

Seksuaalista häirintää oli kokenut tai havainnut vähintään kerran 16,1 % vastaajista eikä mies- ja naiskiintiöiden välillä ollut juurikaan eroa. Sukupuoleen liittyvää syrjintää oli kokenut tai havainnut 10,0 % mieskiintiössä pelaavista ja 31,3 % naiskiintiöön kuuluvista. Vastaajamäärän takia tulos ei ole tilastollisesti merkitsevä, mutta vastaa yleisiä tutkimuksia sukupuolten välisestä tasa-arvosta. Seksuaali- ja sukupuoli-identiteettiin liittyvää syrjintää kysyttiin erikseen. Sitä oli havainnut tai kokenut vähintään kerran 6,5 % vastaajista.

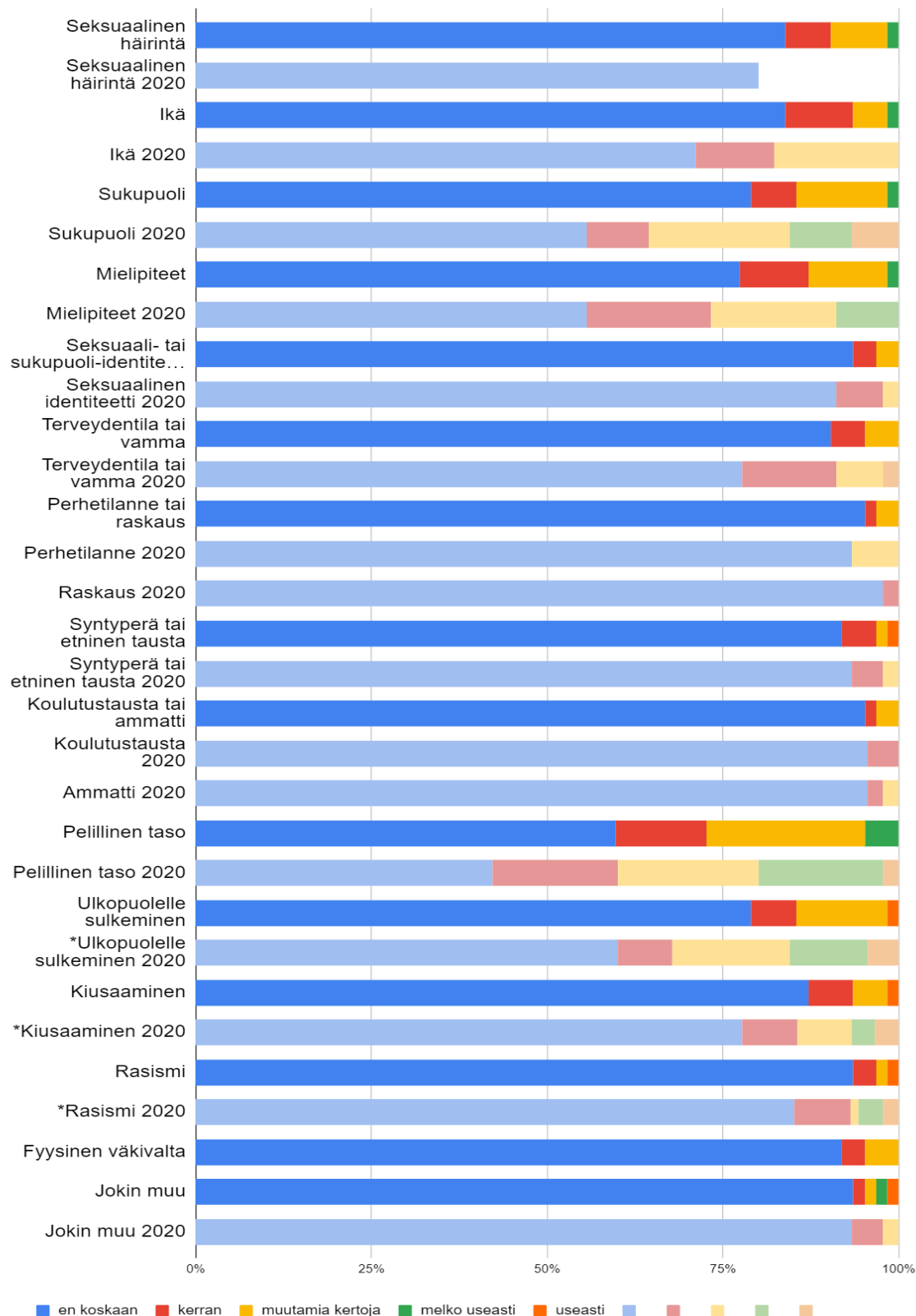
Ikään liittyvää syrjintää oli kokenut tai havainnut 14,5 % vastaajista ja kiusaamista 12,9 % vastaajista. Muihin osa-alueisiin liittyvää väärinkäytöstä oli kokenut alle 10 % vastaajista, mutta jokaisessa osa-alueessa oli kuitenkin mainintoja. Nämä osa-alueet olivat ikä, terveydentila, perhetilanne tai raskaus, koulutus tai ammatti, rasismi ja fyysinen väkivalta.

Syntyperään ja etniseen taustaan liittyvää syrjintää oli kokenut 8,1 % vastaajista. Poikkeuksellista tästä syrjintäperusteesta tekee se, että siihen liittyvä syrjintä oli ainoana osa-alueena yleistynyt verrattuna vuoteen 2020. Ero oli kuitenkin pieni ja saattaa selittyä lajiyhteisön monikulttuuristumisella.

Isossa kuvassa verrattuna vuoden 2020 yhdenvertaisuuskartoitukseen harvempi vastaaja oli kokenut tai havainnut häirintää, syrjintää tai muuta epäasiallista kohtelua. Vastaukset eivät kuitenkaan ole täysin vertailtavissa, koska aiemmassa kartoituksessa havaintojen tapahtuma-aikaa ei ollut rajattu pariin edelliseen vuoteen. Lisäksi muutamia osa-alueita yhdistettiin uuteen kyselyyn ja lisättiin osio fyysisestä väkivallasta. Vanhassa kartoutuksessa muuta epäasiallista kohtelua (yhteisön ulkopuolelle sulkeminen, kiusaaminen, rasismi) oli kysytty erikseen liiton alaisessa toiminnassa ja seuratoiminnassa.

Kaaviossa 2 on esitetty koetun ja havaitun häirinnän ja syrjinnän yleisyys. Kaavion tiedot löytyvät taulukkomuodossa tämän asiakirjan lopusta.

Oletko havannut tai kokenut häirintää tai syrjintää lajin parissa?

Vastaajilta kysyttiin myös havaittuun tai koettuun häirintään, syrjintään ja epäasialliseen käytökseen puuttumisesta. 64,5 % vastaajista ei ollut havainnut tai kokenut epäasiallista käytöstä ollenkaan. Niistä, jotka olivat havainneet tai kokeneet epäasiallista käytöstä, 36,4 % koki, että ei toivottuun käytökseen ei ollut puututtu. Syynä puuttumattomuuteen arveltiin olevan haluttomuus puuttua, linjausten puuttuminen ja se, että epäasiallinen kohtelu on vaikea määrittää.

Verrattuna vuoteen 2020 tilanteisiin puuttuminen on yleistynyt liiton selvitysten perusteella huomattavasti. Vuonna 2020 vastaajista 59,3 % koki, että syrjintään ei ollut puututtu, ja 72,7 %, että seksuaaliseen häirintään ei ollut puututtu. Kuitenkin joka viides heistä, jotka ovat kokeneet tai havainneet seksuaalista häirintää, syrjintää tai muuta epäasiallista kohtelua, ovat aiemmin jättäneet osallistumatta toimintaan tai harkitsevat jäävänsä pois tulevaisuudessa.

6 VUOSIEN 2021-2024 YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMISEN TOIMENPITEIDEN TOTEUTUMINEN

SLKL:n edellinen yhdenvertaisuussuunnitelma oli tehty vuosille 2021-2024. Tavoitteet liittyivät lajiliiton sukupuolijakauman tasoittamiseen, miesten ja naisten välisen tasa-arvon parantamiseen, yhdenvertaisuusosaamisen lisäämiseen, vastuullisuusviestintään, syrjinnän ja häirinnän ehkäisemiseen sekä taloudellisen yhdenvertaisuuden parantamiseen.

Kaikki toimenpiteet eivät toteutuneet suunnitellusti ja joitain yhdenvertaisuuteen liittyviä toimenpiteitä on tehty yhdenvertaisuussuunnitelman ulkopuolella, mutta syksyn 2024 vastuullisuuskyselyn perusteella oikeaan suuntaan ollaan pääasiassa menty.

2021			
Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Toteuma
Liiton vapaaehtoisten toimijoiden sukupuolijakauman tasapainottaminen	1. Aktiiviset rekrytointikampanjat erityisesti miespuolisille edustajille 2. Suora kontaktointi potentiaalisiin tekijöihin/osaajiin	Rekrytoitujen miespuolisten vapaaehtoisten määrä	Liiton vapaaehtoisten sukupuolijakauma on tasoittunut verrattuna vuoteen 2020 erityisesti hallituslaisten osalta, mutta myös muiden toimielinten kohdalla.
Laatia suunnitelma ja tehdä ensimmäiset toimenpiteet sukupuolten välisen tasa-arvon parantamisen	1. Toteuttaa tarkempi kartoitus sukupuolten välisestä tasa-arvosta 2. Kartoituksen pohjalta tehdään suunnitelma siitä, miten lähdetään edistämään sukupuolten välistä tasa-arvoa 3. Aloittaa ensimmäiset konkreettiset toimenpiteet suunnitelman pohjalta	1. Toteutunut kartoitus sukupuolten välisestä tasa-arvosta 2. Valmis suunnitelma 3. Ensimmäiset toimenpiteet on toteutunut	Erillistä sukupuolten välisen tasa-arvon kartoitusta ei ole tehty, mutta koettu sukupuoleen perustuva syrjintä on kyselyn perusteella vähentynyt. Lisäksi mainintoja naisten sarjan arvostuksen puutteesta ei tullut. Naisten sarjan pelaajamäärän vähyydestä johtuen naisten sarja on ollut erityishuomion kohteena viime

			vuosina. Kuitenkaan eroja naisten ja avoimen sarjan pelaajamäärissä ei ole käytetty perusteena olla kohtelematta sarjoja samalla tavalla esimerkiksi striimaamisen näkökulmasta.
Kouluttaa liiton ja seurojen toimijoita yhdenvertaisuuskartoituksissa esiin nousseiden kehityskohteiden osa-alueella	Järjestää koulutus liiton toimijoille ja seuroille siitä, miten voidaan edistää eri yhdenvertaisuuden osa-alueita	Toteutunut koulutus	Vuonna 2023 tarjottiin liiton toimihenkilöille, vapaaehtoisille ja koko jäsenistölle koulutus sukupuolen moninaisuuden huomioimisesta. Lisäksi toteutettiin yhteistyössä Suomen Parkour ry:n kanssa koulutus erityispiirteiden huomioimisesta toiminnassa.
Tehdä liiton yhdenvertaisuussuunnitelma näkyväksi kokolajiyhteisölle	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monipuolinen viestintä jäsenistölle ja seuroille suunnitelmasta 2. Yhdenvertaisuuskartoitusten tulosten ja tavoitteiden läpikäynti seurojen kanssa 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tehty viestintä yhdenvertaisuussuunnitelmasta 2. Toteutunut etätapaaminen seurojen kanssa yhdenvertaisuusasioista 	<p>Yhdenvertaisuussuunnitelmaa ei ole säännöllisesti nostettu tiedotuksessa esille. Syksyn 2024 vastuullisuuskyselyssä 40 % ei osannut arvioida, onko liitto vastuullinen toimija. Lisäksi 56,5 % vastaajista koki, että ei osaa nimetä yhtään liiton vastuullisuustavoitetta.</p> <p>Seuroille ei järjestetty erillistä tapaamista.</p>

2022			
Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	
Lajin sukupuolten välisen tasa-arvon parantamisen jatkotoimenpiteet	Jatkaa vuonna 2021 tehtyä suunnitelman toteuttamista	Suunnitelman toteutuminen	Yksittäinen halli-mixed-SM-turnaus muutettiin kahden osaturnauksen sarjaksi.
Työstää toimintamalli syrjintä- ja häirintätapauksiin yhteistyössä seurojen kanssa	Tehdä kirjallinen toimintamalli syrjintä- ja häirintätapauksiin	Valmis toimintamalli	Toimintamalli saatiin valmiiksi ja julki vuoden 2023 aikana.
Taloudellisen yhdenvertaisuuden parantaminen maajoukkue toiminnassa	Kehittää malli, millä voitaisiin taata osallistuminen maajoukkue toimintaan riippumatta sosioekonomisesta asemasta	Valmis toimintamalli	Toimintamalli ei valmis.

2023			
Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	
Taloudellisen yhdenvertaisuuden parantaminen koko toiminnassa	<p>1. Selvittää, mikä on taloudellista yhdenvertaisuutta toiminnassa</p> <p>2. Selvityksen pohjalta tehdä tarvittavat toimenpiteet</p>	Selvityksen ja toimenpiteiden toteutuminen	Selvitystä ei ole tehty.

2024			
Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	
Tehdä yhdenvertaisuuskartoi	1. Laatia yhdenvertaisuuskartoi	1. Tehty kartoitus	Vastuullisuuskysely toteutettiin syksyllä

<p>tus nykytilan selvittämiseksi ja suunnitelman päivittämiseksi</p>	<p>tus 2. Viestiä jäsenistölle ja lajiyhteisölle aktiivisesti kartoituksesta</p>	<p>2. Viestinnän toteutuminen</p>	<p>2024 ja vastauksia saatiin 37,7 % enemmän kuin vuonna 2020. Kyselystä viestittiin useaan kertaan WhatsApp-yhteisössä, julkisilla somekanavilla sekä verkkosivuilla. Myös osa seuroista osallistui tiedotukseen.</p>
<p>Liiton yhdenvertaisuussuunnitelman päivitys</p>	<p>Laatia päivitetty yhdenvertaisuussuunnitelma</p>	<p>Valmis yhdenvertaisuussuunnitelma</p>	<p>Yhdenvertaisuussuunnitelma on hyväksyttävänä marraskuussa 2024.</p>

7 SLKL:N TOIMENPITEET YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMISEKSI 2025-2028

SLKL:n nykytilakartoituksen pohjalta liiton hallitus on päättänyt seuraavista linjauksista yhdenvertaisuuden ja toiminnan kehittämiseksi. Pääasiallisena tarkoituksena on luoda entistä avoimempaa ja osallistavampaa lajiyhteisöä ja -toimintaa. Tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit vuosille 2025-2028:

Vaikuttavampi vastuullisuusviestintä			
Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu	Mittarit
Liitto ja seurat edistävät vastuullisuutta yhteisenä rintamana. Vastuullisuuteen liittyvät teemat tunnistetaan lajiyhteisössä yleisesti.	1. Perustetaan liittoon vastuullisuustoimikunta	2025	1. Komitea perustettu ja toteuttanut sille määritellyt tehtävät
	1. Vastuullisuusviestintä sisällytetään aktiiviseksi osaksi liiton säännöllistä viestintää	2025-2028	1. Päivitetty viestintäsuunnitelma 2. Vastuullisuusviestintä käsitelty hallituksen kokouksessa kahdesti vuodessa 3. Kuinka suuri osa vastaajista osaa nimetä liiton vastuullisuustavoitteita vastuullisuuskyselyssä 2028
	1. Laajennetun vastuullisuusohjeistuksen laatiminen seuroille ja turnausjärjestäjille (mukaan luettuna viestintä) 2. Ohjeistuksen jalkauttaminen toimijoille.	2026-2027 2027-2028	1. Valmis ohjeistus julkaistu verkkosivuilla 2. Kuinka monen seuran omassa viestinnässä vastuullisuus näkyy. 3. Kuinka monen seuran hallinnon prosesseissa vastuullisuus huomioidaan.
	1. Sisällytetään	2025-2028	1. Teetetetyt kyselyt ja

	vastuullisuusosio liiton säännöllisiin kyselyihin.		niiden vastaajamäärät
Monikielisempi lajiyhteisö			
Useampi ihminen kokee, että liiton toiminta ja viestintä on juuri häntä varten.	1. Käännetään mahdollisuuksien mukaan kaikki yksittäisille pelaajille suunnatut lomakkeet englanniksi ja ruotsiksi.	2025-2027 (kun lomake on ajankohtainen)	1. Kuinka suuri osa lomakkeista on käännetty?
	1. Käydään läpi liiton luottamustehtävät ja arvioidaan, missä niistä oikeasti tarvitsee osata suomea. 2 Tiedotetaan vapaaehtoisten rekrytoinnista sekä suomeksi että englanniksi.	2025 2025-2028	1. Selvitys tehty ja julkaistu. 2. Kuinka suuri osa tiedotteista on julkaistu kaksikielisenä.
	1. Tehdään pelkästään englanninkielinen vastuullisuuskysely maahanmuuttajataustaisille lajiyhteisön jäsenille ja selvitetään kokemuksia erityisesti kielellisestä ja etnisestä yhdenvertaisuudesta. 2. Luodaan selvityksen pohjalta tarvittavat toimenpiteet.	2025 2025-2026 (toteutus 2028 asti)	1. Kysely tehty. 2. Yhdenvertaisuussuunnitelma päivitetty toimenpiteiden pohjalta ja ensimmäisten vuosien toimenpiteet toteutettu.
Parempi puuttuminen			
	1. Laajennetaan häirinnän ja syrjinnän vastainen toimintamalli kaikkeen epäasialliseen käytökseen ja lisätään toimintaohjeet seuran vastuuhenkilöille asian ratkaisemisen näkökulmasta. 2. Selvitetään seuroilta	2025-2026 2026-2027	1. Valmis toimintamalli julkaistu. (2. Koulutukseen osallistuneiden seurojen määrä.) 3. Kuinka suuri osa vuoden 2028 vastuullisuuskyselyn vastaajista kokee, että ei

	koulutustarve ja järjestetään tarvittaessa häirintäyhdyshenkilökoulutus tai vastaava.		toivottuun käytökseen on puututtu.
	1. Laaditaan turvallisen tilan periaatteet yhdessä seurojen kanssa.	2025	1. Kuinka monen seuran edustaja on ollut mukana työstämässä periaatteita.
	2. Lisätään maininta periaatteista kaikkiin ilmoittautumislomakkeisiin.	2025-2026	3. Periaatteet julkaistu ja viestitty jäsenistölle.
	3. Kannustetaan seuroja ottamaan periaatteet käyttöön ja viestimään niistä.	2025-2026	2. Ilmoittautumislomakepohjat päivitetty. 3. Kuinka monen seuran omassa viestinnässä periaatteet näkyvät. 4. Kuinka monen seuran hallinnon prosesseissa periaatteet huomioidaan.
Yhdenvertaisempi kilpaeläminen			
Taloudellinen yhdenvertaisuus toiminnassa paranee ja toimenpiteet perustuvat tietoon.	1. Lasketaan auki harrastajan todelliset kulut a) kansallisella sarjatasolla b) maajoukkueetasolla	2026	1. Kululaskelmat valmiit ja julkaistut. 2. Selvitys tehty.
Pelillisiin taitoihin liittyväksi koettu syrjintä vähenee.	2. Selvitetään, mikä on taloudellista yhdenvertaisuutta toiminnassa.	2026	3. Yhdenvertaisuussuunnitelma päivitetty toimenpiteiden pohjalta ja ensimmäisten vuosien toimenpiteet toteutettu.
	3. Tehdään selvityksen pohjalta tarvittavat toimenpiteet a) maajoukkue toimintaan b) kansalliseen toimintaan	2026	4. Koettu taloudellinen yhdenvertaisuus on parempi vuoden 2028 vastuullisuuskyselyssä kuin vuoden 2024 kyselyssä.
	1 Kirjataan maajoukkueprojektin koko elinkaari. Erityisesti siihen liittyvät päätöksentekoprosessit ja viestintä.	2025	1. Elinkaari kirjattu ja julkaistu. 2. Vastuullisuusarviointi tehty ja mahdollisiin huomioihin reagoitu.

	2 Tarkastellaan elinkaari läpi vastuullisuuden näkökulmasta ja muutetaan prosesseja tarvittaessa..	2025-2026	3. Palautekyselyt toteutettu, analysoitu ja käsitelty asiaankuuluvassa toimielimessä.
	3. Kerätään jokaisesta maajoukkueprojektista anonyymi palaute, jossa huomioitu yhdenvertaisuus / häirintä, syrjintä ja epäasiallinen käytös.	2025-2028	

8 SEURANTA JA ARVIOINTI

Vastuullisuustavoitteiden toteutumisen seurannasta ja arvioinnista vastaa Liitokiekkoliiton hallitus. Jatkossa seuraavaa hallituskautta suunniteltaessa puheenjohtaa aikatauluttaa kokoussykliin kaksi kokousta, joiden asialistalla on vastuullisuusohjelmien tavoitteiden tilannekatsaus. Lisäksi voidaan käsitellä yksittäisiä asioita pitkin vuotta.

Hallituksen työn tueksi perustetaan vastuullisuuskomitea, johon aktiivisesti tavoitellaan mahdollisimman heterogeenistä kokoonpanoa. Komitea toteuttaa vastuullisuusohjelmien mukaiset selvitykset ja analysoi tulokset sekä valmistelelee tarvittavat toimintaohjeet hallitukselle vahvistettaviksi. Vastuullisuuskomitean puheenjohtajana toimii hallituksen jäsen ja sihteerinä liiton toiminnanjohtaja.

Vastuullisuusohjelmien suurempi väliarviointi tehdään liiton sääntömääräisessä syyskokouksessa 2026.

LÄHTEET

<https://syrjinta.fi/syrjinta-ja-yhdenvertaisuus>

<https://www.olympiakomitea.fi/olympiakomitea/vastuullisuus/yhdenvertaisuus/>

<http://www.punainenkorttirasismille.fi/wp-content/uploads/Yhdenvertaisempaa-urheilua-opas.pdf>

LIITTEET

Kaavio 1 taulukkomuodossa. Yhdenvertaisuuden osa-alueiden toteutuminen.

	Naiset ja miehet	Sukupuolivähemmistöt	Seksuaalivähemmistöt	Eriikäiset	Etninen tausta	Kieli	Henkilökohtainen elämäntilanne tai poliittiset mielipiteet	Taloudellinen tilanne	Toimintakyky
Parantunut viime vuosina	14	26	10	12	11	13	5	2	1
Pysynyt hyvänä viime vuodet	36	16	33	39	36	30	38	32	29
Toteutuu pääosin hyvin, mutta heikentynyt viime vuosina	4	0	0	1	0	2	0	7	1
Toteutuu pääosin heikosti, mutta parantunut viime vuosina	1	3	0	1	1	6	2	3	3
Pysynyt huonona viime vuodet	1	0	1	1	2	4	0	5	2
Heikentynyt viime vuosina	1	1	0	1	1	0	1	3	0
En osaa sanoa	5	16	18	7	11	7	16	10	26

Kaavio 2 taulukkomuodossa. Häirinnän, syrjinnän ja muun epäasiallisen kohtelun koettu yleisyys.

S	S	S	M	S	S	T	T	P	P	R	S	S	K	K	A	P	P	U	*	Ki	*	*	F	J	Jo
e	e	u	u	e	e	er	er	er	er	a	y	y	o	o	m	el	el	lk	Ul	u	Ki	R	a	si	o
s	s	lk	lk	M	s	e	e	et	et	s	y	y	ut	ut	at	in	n	p	o	a	s	R	si	ki	
u	u	2	u	ie	u	y	y	il	il	a	p	p	u	u	ti	e	e	u	p	a	a	s	m	o	
a	a	0	u	pi	a	d	d	a	a	u	er	er	st	st	2	n	n	ol	u	m	a	s	i	n	
al	al	lk	ol	te	al	e	e	n	n	s	ä	ä	a	a	0	ta	ta	el	ol	in	m	s	i	n	
in	in	2	ol	te	i-	in	nt	nt	n	n	2	ta	ta	u	u	2	s	s	le	el	e	m	2	u	
e	e	ä	0	i	2	et	ta	e	il	il	e	e	0	i	i	st	st	0	o	o	s	le	n	e	

